

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: «Інвентаризація зелених насаджень»

Коротка характеристика: вибіркова; 4 курс 7 семестр; 5 кредитів ЄКТС; 150 год., з них – 10 год. лекцій, 20 год. – практичних

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: [Шепелюк Марія Олександрівна](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства; Кичилюк Олександр Володимирович, кандидат сільськогосподарських наук, завідувач кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: shepeliuk.maria@vnu.edu

Передумови вивчення курсу: Основи вивчення дисципліни «Інвентаризація зелених насаджень» базуються на таких дисциплінах, як «Дендрологія», «Озеленення населених місць», «Геодезія», «Біометрія».

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Основним завданням дисципліни «Інвентаризація зелених насаджень» є професійна підготовка фахівців лісового та садово-паркового профілю з питань матеріальної оцінки ресурсів зелених об'єктів у населених пунктах та поза їх межами. Студентам потрібно формувати знання та навички з інвентаризації об'єктів зеленого будівництва, які є технічною основою парковпорядкування.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни дозволяє майбутньому бакалавру лісового та садово-паркового господарства знати та вміти:

- класифікувати об'єкти інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах та поза їх межами;
- користуватися спеціальними вимірювальними приладами та інструментами;
- здійснювати польові та камеральні роботи у кожному з різновидів садово-паркових об'єктів;
- володіти основними положеннями інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України та лісовпорядних інструкцій, тимчасових вказівок по впорядкуванню лісів рекреаційного значення та лісопарків.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

При вивченні курсу «Інвентаризація зелених насаджень» студенти здобувають такі компетентності:

- Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту

декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо);

– Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів;

– Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах лісового та садово-паркового господарства;

– Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.

Освоєння курсу забезпечує нижченаведені результати навчання:

– Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно -довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового та садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності;

– Володіти базовими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового та садово-паркового господарства;

– Організувати результативні та безпечні умови праці.

В результаті, студенти оволодіють методами спостереження, аналізу, інвентаризації, класифікації та обліку деревних рослин. Що у свою чергу формуватиме та розвиватиме їх здібності до ефективного планування часу для отримання необхідних результатів у виробництві та організованій роботі в колективі.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекцій, які розглядаються

Змістовий модуль 1. Інвентаризація зелених насаджень у населених пунктах України.

Тема 1. Основні терміни та визначення. Поняття про систему моніторингу довкілля та реєстр зелених насаджень.

Предмет, основний зміст і задачі курсу. Роль дисципліни в професійній підготовці спеціалістів садово-паркового господарства. Структура курсу.

Основні терміни та визначення. Поняття про систему моніторингу довкілля. Поняття про реєстр об'єктів благоустрою зеленого господарства та реєстр зелених насаджень. Нормативні законодавчі акти, що регулюють облік зелених насаджень. Усереднена вікова межа експлуатації деревних і чагарникових рослин і газонів в зелених насадженнях населених пунктів.

Тема 2. Загальні положення: об'єкти, мета інвентаризації, її види.

Предмет, основний зміст і задачі курсу. Роль дисципліни в професійній підготовці спеціалістів садово-паркового господарства. Структура курсу.

Мета та види інвентаризації. Інвентаризація зелених насаджень у населених пунктах, її об'єкти (лінійні та масивні насадження, кущові посадки, газони, квітники, парки тощо). Інвентаризація зелених насаджень поза межами населених пунктів, її об'єкти (декоративні розсадники, лісові культури, природне поновлення лісу, лісопарки, лісові масиви зелених зон міст).

Тема 3. Загальний порядок проведення інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України.

Класифікація та характеристика об'єктів, які підлягають інвентаризації у населених пунктах України. Основна нормативно-регламентуюча документація: нормативно-правові акти, інструкції, вказівки тощо. Основні положення проведення інвентаризації у населених пунктах України.

Тема 4. Порядок упорядкування інвентаризаційного плану.

Поняття про інвентаризаційний план. Геодезичні польові та камеральні роботи при упорядкуванні інвентаризаційного плану.

Тема 5. Порядок проведення інвентаризації дерев, кущів, газонів та квітників.

Порядок проведення інвентаризації деревної рослинності. Польові роботи з таксації дерев. Оцінювання якісного стану окремих дерев. Визначення класу якості стану лісопаркових насаджень. Порядок проведення інвентаризації одиноких кущів та їх груп, живоплотів та бордюрів. Визначення кількості чагарників. Оцінювання якісного стану утримування кущів. Порядок проведення інвентаризації газонів. Визначення площі газонів. Оцінювання якісного стану утримування газонів. Порядок проведення інвентаризації квітників. Визначення площі квітників. Оцінювання якісного стану утримування квітників.

Змістовий модуль 2. Інвентаризація об'єктів лісового та садово-паркового господарства поза межами населених пунктів України.

Тема 6. Порядок проведення інвентаризації в деревних декоративних розсадниках.

Технічне приймання робіт у посівному та шкільному відділеннях розсадника. Інвентаризація сіянців методом діагональних ходів. Інвентаризація сіянців методом облікових площадок. Показники якості та стандартизація садивного матеріалу. Інвентаризація саджанців.

Тема 7. Порядок проведення інвентаризації лісових культур та природного поновлення лісу.

Технічне приймання лісокультурних робіт. Інвентаризація лісових культур. Атестація незімкнутих лісових культур. Переведення лісових культур у вкриті лісовою рослинністю землі. Технічне приймання природного поновлення. Інвентаризація природного поновлення. Переведення природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю землі.

Тема 8. Порядок проведення інвентаризації ділянок, вкритих лісовою рослинністю.

Лісовпорядкування. Лісовпорядкувальна інструкція. Розряди лісовпорядкування та їх організаційно-технічні показники. Поняття про таксаційний виділ. Підстави для розмежування таксаційних ділянок. Порядок округлення основних таксаційних ознак.

Методи таксації лісових масивів. Технологія таксації за ходовими лініями. Основні польові документи. Основні документи, що складають у процесі камеральної обробки матеріалів інвентаризації.

Тема 9. Порядок проведення рекреаційної інвентаризації.

Основні показники ландшафтної таксації. Тип лісопаркового ландшафту та його визначення.

Ступінь стійкості природних комплексів до рекреаційних навантажень та його визначення. Стадії рекреаційної дигресії та рекреаційна придатність території. Коефіцієнт рекреації.

Клас рекреаційної оцінки та його складові: естетична оцінка, клас пішохідної доступності, додаткова оцінка. Санітарно-гігієнічна цінність. Проглядання лісопаркового ландшафту, класи проглядання і їх оцінка. Життєстійкість насаджень і її оцінка. Класи життєстійкості і їх практичне виділення. Групи фітонцидності деревно-чагарникових порід і їх видовий склад. Групи пило-газо-димостійкості деревних порід.

Тема 10. Проектування заходів поліпшення зелених насаджень за результатами інвентаризації.

Санітарно-оздоровчі заходи. Заходи з формування ландшафтів. Ландшафтно-відновлювані заходи. Благоустрій території та охорона лісопарків.

Перелік тем практичних робіт:

Складання інвентаризаційного плану об'єкта.

Оформлення робочого щоденника обліку зелених насаджень.

Оформлення паспорта інвентаризації об'єкта зеленого господарства.

Інвентаризація в посівному відділенні декоративного деревного розсадника.

Інвентаризація у шкільному відділенні декоративного деревного розсадника.

Інвентаризація лісових культур.
Рекреаційна інвентаризація лісів зелених зон.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання											Контрольна робота 1		Контрольна робота 2		Загальна кількість балів
Пр 1	Пр 2	Пр 3	Пр 4	Пр 5	Пр 6	Пр 7	Пр 8	Пр 9	Пр 10						
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	100		

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Практичні навички оцінюються за результатами виконання практичних робіт. Максимальна кількість балів за виконання роботи – 4 бали. Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика викладача щодо студента відвідування занять – відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Політика щодо академічної доброчесності – списування під час проведення проміжних, а також підсумкових атестацій суворо заборонено (в тому числі із використанням мобільних пристроїв). Реферати повинні містити коректні текстові посилання на використані джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання – роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, супроводжуються додатковим усним захистом, або ж за рішенням студента оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання контрольних робіт відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний), що підтверджують неможливість або нездатність виконати завдання у встановлені строки.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»

(https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3.2_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf)

5. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. У випадку незадовільної оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому на заліку бали, набрані за результатами поточного оцінювання, анулюються. Залік проводиться у вигляді письмового тестового контролю, за результатами якого студент може отримати від 0 до 100 балів. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Маніта О. Г., Кашпор С. М., Миронюк В. В., Кичилюк О. В., Войтюк В. П., Андреева В. В. Ландшафтна таксація: методичні рекомендації до лабораторних та розрахункових робіт. Луцьк, 2012. 76 с.
2. Гордієнко М. І., Гузь М. М., Дебринюк Ю. М., Маурер В. М. Лісові культури: підручник. Львів : Камула, 2005. 608 с.
3. Новак Б. І., Порицький Г. О., Рафальська Л. П. Геодезія: підручник. Кабінет Міністрів України, Національний аграрний університет. 2-е вид., переробл. та доповн. К. : Арістей, 2008. 284 с.
4. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. Ірпінь : Укрдержліспроект, 2000. 18 с.
5. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджена Наказом державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 р. № 226 [Електронний ресурс] / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. Офіц. джерело : сайт ВР України zakon.rada.gov.ua Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02/page>
6. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів, затверджена Наказом Державного комітету лісового господарства України від 19 серпня 2010 р. № 260 [Електронний ресурс] / Державний комітет лісового господарства України. Офіц. джерело: сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>
7. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджені Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 р. № 105 [Електронний ресурс] / Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України. Офіц. джерело: сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06>
8. Лісовий кодекс України. Верховна Рада України. Офіц. джерело: сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
9. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджений Постановою КМУ від 16 травня 2007 р. № 733 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. Офіц. джерело : сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-п>
10. ISO 14031:1999 Environmental management – Environmental performance evaluation – Guidelines.
11. ISO/TR 14061:1998 Information to assist forestry organizations in the use of Environmental Management System standards ISO 14001 and ISO 14004.